

Trojítý nelson

Oldřich Prokop

TROJITÝ NELSON

Oldřich Prokop

Text © Oldřich Prokop

Tvorba obálky © René Vaněk

Vydavatelství Hölzelová Eva

ISBN: 978-80-87739-39-6

1. elektronické vydání

Tištěná kniha vyšla v roce 2007

Vydala Univerzita Palackého v Olomouci,

Olomouc

ISBN tištěné knihy: 978-80-24418-223

OBSAH

I. OČEKÁVÁNÍ.....	1
II. POHYBLIVÝ OBZOR	48
III. NADĚJNÉ VYHLÍDKY	129

I. OČEKÁVÁNÍ

1.

V noci přituhlo a na kovově modré obloze začaly nadýchaně tančit vločky sněhu. Byla to první nadílka této zimy, což je na Vysočinu šestého ledna velmi zvláštní. Vítr po suché silnici chvíli smetal ono krajkoví, ale za chvíli už obrysy věcí začaly splývat v novém, slavnostním hávu, do kterého se krajina převlékla z té umolousané šedi.

I noční ticho se ještě prohloubilo.

V příjemném teple pod starou peřinou měl Jakub pocit onoho sladkého, polovědomého bezpečí, které venkovní nečas jen prohlubuje, a tuto idylku ještě podtrhoval pravidelný tikot starých nástěnných hodin.

„Tak je Tří králů a ráno v devět se žením,“ problesklo mu hlavou a toto uvědomění narušilo ten pocit bezpečí, smysly se napjaly a dům najednou nebyl bezpečným azylem, ale na chvíli ukázal svou odvrácenou tvář.

„Je to narychlo,“ tvrdili mu známí i rodiče.

Po půl roce známosti!?

To se musí vrátit na úplný začátek.

Seznámili se před patnácti lety na jógovém táboře.

Ještě teď si naprosto jasně vybavuje Honzu. Kamaráda, doktora a akupunkturistu.

Člověka, který józe jeden čas úplně propadnul a medicínu studoval také proto, že chtěl v budoucnu praktikovat spíše alternativní léčebné metody, ale mít k tomu oficiální požehnání dané titulem MUDr.

„Mám ještě jedno volné místo, tak pojed' s námi. Nebudeš litovat!“

Jakub tehdy ještě nebyl vyrovnán s emigrací Věry. Žili spolu tři roky. Buď u něj ve „studentském pokojíčku“, nebo v jejím pronajatém bytě.

Jednoho dne odjela jako lékařka s lyžařským zájezdem. Údajně na Chopok. V den plánovaného návratu mu zazvonil doma telefon.

Vzlykavý hlas...

„Volám ti z Darmstadtu, včera jsem se provdala. Nemohu v ČSSR žít...“

Za socialismu to bylo, jako kdyby zemřela...

Po letech se setkali..., ale to by byla moc dlouhá historka.

Až později se dozvěděl, že Alžběta byla po rozchodu se svým pražským přítelem, a tak jela na tábor zapomenout.

Rozuměli si.

Byla zvláštní.

Zamlklá, zasmušilá, přemýšlivá, a když se usmála, jako by roztála. Byla jiná než všichni ostatní.

Něco je k sobě táhlo...

Jednoho srpnového večera šli za tábor pozorovat padající hvězdy.

Modročerná letní noční obloha poseta třpytivými hvězdami.

Krása a nedomyslitelné, jež ještě bylo znásobeno hlubokým údolím řeky a okolními lesy, které tvořily ideální místo pro pozorování.

Spatřili několik záblesků Leonidů a mezitím Alžběta vyprávěla o své vesnici, rodině, životě.

Hvězdy se jí odrážely v široce rozevřených očích...

Pocházela z pěti sourozenců. Čtyři sestry a bratr.

Ten se zabil v jednadvaceti v autě a tato událost samozřejmě poznamenala celou rodinu. Byl to její nejbližší spojenec, jak říkala.

Tatínek, ročník jednadvacet, byl za války totálně nasazený ve Vlašimi. Tam v prachárně, několik pater v podzemí betonového bunkru, přehazoval dřevěnou lopatou střelný prach. Mísil dvě hromady.

Červenou a zelenou. Stačila jediná jiskra...

Taky tam prošedivěl...

Maminka je dcera cestáře, jehož původ sahá k nadlesnímu ze zámku v Telči. Již několik let je upoutána na invalidní vozík a pro zelený zákal téměř nevidí.

Tatínek s ní jezdí už celá ta léta po všemožných léčitelích...

A vyprávěla o průmyslovce v Jihlavě, technice v Brně, třinácti podnájmech po škole.

A vyprávěla a vyprávěla...

Do svého stanu se Jakub vrátil hodně po půlnoci a dlouho nemohl usnout a odpoutat od ní svoji mysl.

Byl jí mnohem blíží, než očekával.

Tábor skončil.

Našel papírek s jejím telefonem a vzkazem: „Nemám ráda loučení.“

2.

Slovo dalo slovo a objevila se u nich.

V tmavě modrém kraťasovém kompletu.

Trošičku ho překvapilo, jak chladně se chovala k rodičům i sestře, ale přičítal to jakési trémě či rozpakům.

Jakub a Alžběta teď byli často spolu. Nebyla to klasická láska, taková ta bláznivá. Bylo jim spolu dobře a vlastně je pojilo jakési minulé, prožité utrpení a zklamání, byť u každého jiné.

Trošku ho znepokojovala její katolická víra a chození do kostela. Kdyby se toho slova nebál, tak by řekl „fanatická“. Ale fanatik je blázen, a to zase nebyla...

Pustil tuto problematiku z hlavy. Sám si připadal v duchovní oblasti nezakotvený, ale s vědomím, že tam nad námi „něco je“.

To „něco“ však neuměl oslovit, poprosit, svěřit, věřit mu, ale mnohdy už pouze víra v toto „něco“, co určitě je a přitom to nelze pojmenovat, existuje a vede ho.

Nebyla nakloněna předmanželskému sexu.

To je hřích!

Proto také možná začala mluvit už tři měsíce po seznámení o svatbě.

Tomu však ještě předcházelo několik Jakubových návštěv u ní doma.

První návštěva byla pro něj šokující. Vezl tehdy budoucí tchyni kytici čajových růží ze zahrady. Cítil srdce v krku, vědom si toho, jak je v takové rodině tento typ návštěvy závazný.

Alžběta mu také řekla, co všechno už doma o něm ví.

Je svobodný, před svatbou koupil domek, který s tatínkem společně opravuje. Je mu dvaatřicet, tedy o dva roky starší než ona...

Stará chalupa...

Oprýskaná vrata se otvírala důmyslným mechanismem, který vymyslel domácí kutil tatínek. Dvůr byl cítit plesnivinou, dřevem, benzínem a kamenná podlaha byla pokryta vrstvou písku, pilin, uhelného prachu, kousků papíru.

„Šílený nepořádek,“ myslel si.

Do okamžiku než vešli do kuchyně.

Tatínek měl na sobě kolomazí černé, lesklé montérky, šedivé týdenní strniště, kšiltovku snad kdysi kostkovanou a dlouhé bílé vlasy. Maminka držela v ruce černé husí křídlo. Před ní otevřená kamna Kabor. Všude se vznášela černá jemná mlha. Celou scenerii

nasvětlovala tak pětadvacetiwattová žárovka na holých drátech, trčících ze stropu.

„Čistíme kamna,“ smál se tatínek hnědými zuby, maminka v šátku vyhrnutém nad oči jen klopila zrak a křídlem šmejdila v kamínkách.

Tedy v jakémsi jejich torzu.

Černá mlha se snášela i na okvětní lístky čajových růží a kytice v ruce mu náhle překážela a připadala směšná.

Čekal naklizenou, bábovku, kávu z parádních hrnků...

„To víte,“ máchl tatínek rukou kolem, „manželka je už dlouho nemocná.“

To jo!

To sakra jo!

Ale to, co viděl kolem sebe, by nebylo ani pro několik zdravých manželek. To bylo pro bagr s následnou deratizační četou.

Alžběta se v tomto prostředí pohybovala naprosto samozřejmě.

„Dáš si kávu, nebo čaj z kopřiv?“ ptala se bezelstně.

„Kávu,“ a hodně silnou, myslel si v duchu.

Brzy poznal, že se nejedná o náhodu.

Tímto řádem byl prodchnut celý dům od sklepa až po komín.

Ale vše pochopil v celé nahotě až jednou...

To pomáhal umývat nádobí a Alžběta na něj volala: „Dones si z almary na palandě novou utěrku, vlevo dole má tatínek pár schovaných.“

V šeru nahmátl vlevo dole sáček s novými utěrkami. Měly na sobě značku Unra. Pomoc Američanů, kterou poskytli republice hned po skončení druhé světové války!

Nedávná návštěva Jakubových rodičů tady probíhala v atmosféře, která se dala krájet. Pokusy o konverzaci ztroskotávaly jeden za druhým. Seděli na krajíčku židlí, rozpačití, a štítivě upíjeli kávu, aby vůbec mohli polknout bábovku z ne zrovna čistého stolu.

Alžbětin otec už asi popáté tvrdil, že v dobrém fyzickém i psychickém stavu ho drží pravidelné pití domácího mléka a víra v Boha.

Utrpení skončilo.

„Chlapče, rozmysli si to ještě pořádně,“ loučila se s ním pak maminka s ustaraným pohledem.

Co by si rozmýšlel, nebere si rodiče, ale Alžbětu. Právě proto, že vyšla z toho, co viděli, z pěti sourozenců, bude si vážit slušného života.

Je to děvče do deště.

Co do deště!?

Do průtrží a vichrů!

A už oba byli dost dlouho sami a spojovala je vzájemná naděje.

Možná víc než láska...

Té šedi života ze dne na den už bylo dost...

Co to bylo!?

„Jsi tady cizí,“ jako by vydechly staré oprýskané stěny a ve vzduchu se ocitlo něco nepřátelského, nedefinovatelného.

Něco, co o sobě dřív nedalo vědět, ale čekalo na tuto chvíli. Nejráději by se přitiskl ke své nastávající a na neviditelný přízrak vyplázl jazyk. Ve starodávné posteli však ležel sám.

Alžběta byla v prvním patře chalupy.

Bylo nemyslitelné, aby spolu narušili tradici staré katolické rodiny, působící někdy až staromilsky.

Jakub nevěděl, jak ji zařadit do tohoto prostředí.

„Hraje jejich hru, aby měla pokoj, nebo je taky taková a hrála předtím,“ napadlo ho najednou a začal tyto pochybnosti přičítat přízraku, který se mu zjevil před chvílí.

„Blbost,“ křičel druhý hlas kdesi v nitru, „bylo toho moc a jsi jen přetažený.“

Probralo ho to ale natolik, že se na posteli posadil a rozhodl se jít kouřit.

„Nebo že bych skočil za Alžbětou?“ Ale pak si vzpomněl na těch dvanáct dřevěných, vrzajících schodů, a rychle tuto myšlenku zavrhl.

Hodil na sebe starý vaťák u dveří a opatrně otočil klíčem. Zarezle to klaplo a nocí zaznělo jako výstřel.

Do plic se mu zabodly tisíce jehliček mrazivého povětří. Cigareta vůbec neměla tu chuť, na kterou se těšil a pro niž tolik obětoval. V polovině ji zamáčkl a odhodil do sněhu. Žhavý nedopalek v čerstvém sněhu mírně zasykl. Zvuk, který není ve dne slyšet.

Jakub nad sebou uviděl klouzat neslyšný stín.

Asi sova, která se tak ve „svém dni“ radovala z bělostné přikrývky.

Ta slast skočit do postele, jež uchovala ještě zbytky tepla. Cítil, že se propadá hloub a hloub až do spánku, který byl tak podivně narušen jeho vybičovanými smysly a napjatým očekáváním životního okamžiku, jemuž je přisuzován ten mystický význam...

Říct o Alžbětině rodišti, že je vybaveno spoře, je ten nejmírnější výraz pro skutečnost. Oholil se, umyl si hlavu v kuchyňském umyvadle, na kterém byly z boku nalepené slupky z brambor.

Alžběta si ještě došívala rukáv na kostýmku a zamženým oknem viděl, že ze starých dveří stlouká tchán stůl pro svatební hostinu.

„Velký ubrus to všechno schová,“ tvářil se spokojeně a samolibě.

A maminciny oči vzhledly od sporáku, u kterého seděla, a ty oči říkaly: „Copak náš tatínek...“

Pro jistotu spolknul tajně jeden lexaurin.

Ano!

Na úřadě se dohodli s přípravou rychle a znudění úředníci nedávali ani v nejmenším najevo, že by se připravovalo něco mimořádného.

Svatba, pohřeb, vítání občanů, ples, nebo snad přijela pojízdna prodejna potravin...?

Akce jako akce.

Na úřadě se odfajfkne a je to.

To George, místní mladý farář, ten měl jiskru v oku a hlas se mu slavnostně chvěl, když začal hovořit o svátosti manželství. O poslání muže a ženy a jeho závazku, který na sebe přijal.

A na oba spiklenecky mrkal, jako by chtěl říct: „Nemyslete si, byť je celibát mým závazkem, dobře vím, o co tady jde, dobře chápu ten význam, jsem s vámi.“

Jakub mu byl za tento projev pochopení vděčný a začal vnímat George jako svého spojence.

Mlčenlivé spojenectví lidí, kteří vědí a nemusejí mluvit tam, kde druzí žvanivostí a podivnými obřady zkoušejí vycpat to prázdno v sobě do tvaru, který si myslí, že má mít.

Alžběta byla podivně tichá a jaksi bez emocí se zúčastňovala všeho. Zнала to. Vyrůstala v tomto prostředí a stokrát to zažila kolem sebe. Najednou ona bude tou hlavní postavou, ale asi na tom nijak nelpí. Povinnost, kterou je nutno splnit, když logicky chápeme souslednost věcí.

Jakubovi tehdy připadala nemístně vážná, jako by veselost ubírala významu přípravy na tuto posvátnou chvíli.

A George pro změnu zase žertoval tak moc, že to Jakubovi chvílemi připadalo až moc na „velebného pána“.

Šli spolu pomalu z kostela a v pohledech a úsměvech známých cítili: „Tak to jsou oni – ti, co už si pomalu patří.“

„Ty krabice sem holky nedávejte,“ vytrhla ho ze zamyšlení prodavačka před konzumem, celá zadýchaná a zarudlá od námahy.

Výrostek s dlouhými mastnými vlasy, který seděl na zábradlí u autobusové zastávky na Prahu, vytrvale plival do již vzniklého tratoliště slin pod ním a hleděl bez zájmu před sebe.

Těmhle byla jejich veselka fuk.

Vlastně ne, vůbec o ní nevěděli.

A Jakub si náhle uvědomil, že všechno, co je pro něj tak významné, se děje v něm a on to potažmo promítá do okolí.

Okolnímu světu je to jedno.

Neví o tom!

Okolní svět je, funguje podle svých zákonitostí a na naše světy, miliardy světů v hlavách lidí jen bohorovně hledí se svým bezčasovým, mírným úsměvem Buddhy.

Alžběta se dala do řeči s kamarádkou z dětství, se kterou se dlouho neviděla, a námětem jejich rozhovoru byla nějaká nemoc kamarádčina dítěte. Jakub si vyhrnul límec kabátu a zapálil si cigaretu.

„Kdy už toho kecání nechají!“

Na hrbolaté holé větvi starého kaštanu na náměstí sedělo několik havranů. Měl pocit, že jeden z nich stále natáčí svou pečlivě načesanou hlavu hlavně kvůli němu a prohlíží si jej velkým, klidným okem, které na něj hledělo z minulosti.

Vítr se zatočil a zvedl do výšky pár papírů.

Jeden mu přistál u nohou.

Bylo to pošlapané smuteční oznámení, kde bylo psáno, že po dlouhé a těžké nemoci zemřel ve věku osmdesát dva let pan Jan Klaška a loučí se s ním dcera s rodinou, syn a všichni blízcí.

Otisk pohorky žijícího spoluobčana...

Jen vítr to před něj jen tak náhodně zavál....

3.

„Odpusť nám naše hříchy, jako i my odpouštíme našim viníkům a neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého,“ s lehkou úklonou dokončuje kněz. A sborové „Amen“ ještě vibruje prostorem až kdesi vysoko pod klenbou starého kostela.

Kadidlo, varhany, usmrkané, poplákávající babky.

Nikoho z nich nezná...

„Toto má chuť staré patinované dřevěné sochy, kdežto obřad na úřadě byl jako plastická hračka z pouti,“ pomyslí si Jakub, ale stále se nemůže plně soustředit na obřad.

Takovéto ztišení, vznešený pocit.

Žádná „korunovace“...

Mystické zasvěcení...

Nic se nedostavuje...

V kostele je ještě vánoční výzdoba, která je díky tomu, že se kostel nevytápí, stále svěží.

Andílci mají týž strnulý úsměv.

Dětská těla s obličejí padesátníků.

Alžběta už řekla své „ano“ a přitom se jí v chladu u pusy vytvořil malý obláček páry.

Dva obláčky páry, které se rozplynuly v prostoru.

Dvě duše, které tímto symbolem splynuly na věky věků – Amen.

„Jděte ve jménu Páně.“

A i na Georgovi, kterému už zimou zčervenal nos, je vidět, že je tomuto konci rád.

A závěrečné „Bohu díky“ zní až jaksi sarkasticky.

Není hostina, jen slavnostní oběd v nejužším kruhu.

Nikdo netuší, jen novomanželé, že slavnostní stůl jsou staré dveře, ke kterým tchán ráno přitloukl čtyři nohy. Sněhobílý ubrus už vytvořil dokonalou iluzi tabule.

Tlachání příbuzných.

Zbrusu nových příbuzných.

Jak v hospodě. O svatbě, mladých, dětech atd. už nepadlo ani slovo. Lojza z Hodic vypráví o tom, jak za války omylem vypustil sádlo z kosteleckých masných závodů do rybníka a několik dnů to potom vysvětloval na gestapu. Dědeček zas své oblíbené náboženské úvahy. Jeho bratr Pepa z Nové Vsi zas něco o výhodných nákupech v bazaru.

Co jim slina přinese na jazyk.

Ani nevypráví o tom, co by mohlo zajímat druhé.

Poslouchají sami sebe.

Jak to tak bývá.

Snaží se ze sebe vysypat to, co je tíží, čeho jsou plni a samozřejmě si trochu přidávají, aby toho „hrdinu“ v sobě ještě trochu vykrmili spolu s ješitností.

Není divu.

Žijí vesměs sami a ještě na samotách.

Pijí obřadně, jedí pomalu a s úctou.

Upracované, šlachovité ruce, které desetiletí poklízely dobytek, opravovaly chalupy, pracovaly na poli, svázely dřevo z lesa...

Ruce, které už nejde umýt, jak se do nich ta celoživotní dřina otiskla a stala se jejich součástí.

Napětí povolilo.

Jen Alžbětina maminka, ochrnutá na spodní část těla, se nezúčastňuje. Sedí zamyšleně v kuchyni u kamen a udržuje oheň. Žije ve svém světě.

Kolem kamen vede přívod vody, který je pokryt zarezlou patinou, jen jedno litinové koleno je lesklé, jakoby pochromované.

Jakub se jí jednou ptal proč?

„Ale, jak si tady tak přemýšlím, tak tu trubku mnu a ona se tak vyleštila,“ pohlédla na něj maminka pomněnkovými očima, jaktože nechápe tak prostou věc.

Muselo to být hodně hodin přemýšlení...

Když za ní párkrát Jakub přišel, jen na něj zpoza stoličky vzhledla, jako by se právě probudila ze snu.

Seděla tady stará, nemohoucí, opuštěná.

Bytost z jiného času.

Smích z vedlejšího pokoje snad ani nevnímala.

Jakubovi rodiče opět nezapadli. Seděli stísněně na krajíčku židlí, divže si nenechali kabáty s tím, že za chvíli musí jít. Seděli jaksi štítivě a jejich pohledy říkaly: „Chlapče, chlapče, proč..?“

Hosté se pomalu rozcházejí.

Zůstává jen smutné torzo hostiny.

Podivný surrealistický obraz na stole ze zamaskovaných dveří.

„Jenom abych neupadl, ztratil bych důstojnost,“ žertuje před chalupou kněz. Stojí s balíčkem výslužky a hledá ztracenou rovnováhu na náledí, které se už zase vytvořilo ze sněhové břečky.

Do místnosti zavál ostrý chlad a s posledním návštěvníkem odešla i ta slavnostní atmosféra.

Ve tmě mizí Georgova drobná černá postava, kterou vrzavě osvětluje kývající se stará lampa na rohu ulice. Kostelní zvon odbíjí půlnoc a Jakub slyší v jeho zvuku radost z toho, že se domácí pán vrací „domů“.

První posvěcená společná noc.

Alžběta ještě přikládá do kamen polena dřeva.

V místnosti to zavoní smůlou a protisvětlo z pukliny v litinové plotně prorýsuje obrysy jejího pružného těla pod lehkou noční košilí.

A za chvíli už akord dvojího dechu oznamuje do tmy splynutí těl i duší v očekávání budoucího. Šťěstí ze vzájemného darování lehce podbarvené obavami z neznáma.

„Bim, bam.“

Maják v moři času oznamuje, že čas se nezastavil.

Teplo, útulno, blízká bytost.

Štěstí...

A ještě těsně předtím, než se Jakub propadl do náruče spánku, zazněla mu v myšlenkách Georgova slova z ranního obřadu.

„A neuved’ nás v pokušení a zbav nás od zlého...”

4.

Brzy ráno už stojí na spoře osvětleném venkovském nádraží. Na štítu budovy ještě prosvítá pod oprýskanou omítkou německý název vesnice. Rozespalost znásobuje sychravou mlhu, která proniká šatstvem až na kůži. Jako by si tam někde nad obzorem podávali ruku Bergmann s Vláčilem.

Bez úsměvu.

S pohledem těch, co už ví...

Jakub otočil hlavu tam, odkud očekával příjezd vlaku na Brno.

Střih!

Bergman s Vláčilem utekli...

Nad siluetou sila svítí rudá hvězda s torzem nápisu o radostných zítřcích. V konfrontaci s realitou tohoto rána je to mistrovský paradox.

Jakub se otrásl a pro zahřátí podupává do země. Nepomáhá to.

Oba už jsou jen v džínkách, svetrech a sportovních bundách. Svatební nádhera je sbalena v krosnách a Alžběta nese ještě košík s výslužkou.

Do práce.

Z dálky se ozve houkání vlaku a mlžný prostor protnou mohutné kužely světel rychlíku. Dvojice rudých světel na přejezdu bliká a řinčivý zvuk musí vzbudit celý kraj.

Ohlušující pískání brzd.

Klap, klap, klap...

Pravidelně naráží souprava do spojů kolejnic.

Klap, klap, klap...

Pravidelný rytmus a teplo v kupé jim zavírá oči... Alžběta usíná Jakubovi na rameni. Drží se za ruce, které teprve pár hodin zdobí stejné snubní prsteny.

Klap, klap, klap...

Naproti sedící děda se na ně spiklenecky směje bezzubými ústy a nezvyklá jiskra veselosti v očích jako by říkala: „Já vím svoje.“

Poslední myšlenka, která Jakuba zastihla, sám neví proč, byla na Kerouaca a jeho On the Road...

Neděle uběhla jako voda v té doposud nedefinovatelné změně. Oba ví, ale zatím se s tím pocitem nesžili. Jako herci, kteří si teprve zvykají na svoje role.

A ráno.

Do práce!

Jakubovi se během týdne změnil život zcela zásadně. Nejenže se včera oženil, ale před týdnem změnil zaměstnání.

Předtím denně vstával o půl čtvrté a trolejbusem a pak vlakem dojížděl do zaměstnání, které nejenže ho nijak nenaplňovalo, ale kromě toho, že mu sežralo veškerý čas, vydělával jen osmnáct stovek hrubého...

Tady ho to baví, ale je pod drobnohledem. Testují ho, jaký je.

Jaký je po stránce odborné.

Jaký po stránce lidské.

Co jeho rodinné zázemí?

Zapojí se do „party“, nebo bude potížišta?

Ono stejně ty party z práce končí štípnutím píchaček a definitivně odchodem na nové pracoviště.

„Brknem si, sejdeme se, dej vědět...“ Kecy, kecy.

Jsou přikováni k veslům na jedné lodi a s pocitem party lépe snáší věci nepříjemné. Jo, když se otevře flaška, potom zajde do hospody, tak si řeknou, co si o sobě myslí, a druhý den se vyhýbají pohledy.

Ale pomine to a hurá proti proudu...

Moc si těchto věcí nevšímá. Naložili mu toho tolik na naučení, že jen listuje a listuje. Zeptat se bojí, aby hned úvodem nebyl pasován na blbce.

Doma mu Alžběta připravila nějaké vegetariánské jídlo. Potom skládal materiál na stavbu a páčil na zahradě staré střešní latě. Píchnul se do ruky o rezavý hřebík a hlasitě zaklel. Nevšiml si starého souseda pod

bezovým keřem, který se tomu bezzubě smál a s křikem nahluchlých lidí volal: „Kubo, musíš si to pochcat, ať nedostaneš otravu!“

Večeře a pak labužnické protáhnutí ve vaně.

Klimbá mu hlava. Přesto nemůže usnout.

„Spíš?“ šeptá, ale Alžběta jen pravidelně oddechuje.

Vleze si k ní pod přikrývku a přitiskne se k ní.

„Dnes už ne,“ zamumlá v polospánku, „jsem hrozně unavená.“

I tak si Jakub připadá jako v pohádkovém světě.

Trošku mu to připomnělo dětství. Byl často u babičky, u které se v ložnici netopilo, a babička mu občas dýchala za krk a pod peřinu.

Tehdy, stejně jako nyní, cítil ten krásný stav, že ho má někdo rád.

Někdo, koho má rád i on, a nic na světě je nemůže ohrozit.

5.

Pronikavé drnčení budíku. Po paměti ho umlčel. Nechce se mu do té zimy.

Domek koupil výhodně od známých. Výhodně, ale co práce tady vykukuje zpoza každého rohu! To posouvá do nedohledna možné dokončení.

Proběhne chodbou kolem barelů s vápnem do koupelny, kde se opláchne studenou vodou.

Brr!

Ale probralo ho to dokonale.

Domluvili se s Alžbětou, že nebudou v noci topit, protože jim jednoduchým výpočtem vyšlo, že by to prostě z těch dvou vysokoškolských platů neutáhli.

Jo, mají třicet tři korun na osobu a den.

Pracující inteligence.

Vzpomněl si na hodiny komunistické výuky, kde pološílený fanatik Freml přednášel tuto „vědu“ s dikcí Koniáše. Alespoň v Jakubových představách.

„Inteligence má vždy sklon k elitářství, byť je její úloha v součinnosti s proletariátem nezastupitelná...“, hřímal z katedry tento představitel „armádní inteligence“.

A tato vzpomínka se zase prolíná s filozofií majora Štefana Viglaszkého, který na vojně vždy tvrdil, že: „Vojak podává nejlepší výkon, keď je hladový a mírně nasratý.“

Jakub cítí, že jeho nálada je spíše bližší tomu bojovně naladěnému vojákovi.

Trolejbus je plný otrávených, šedivých postav, kyselého dechu, tabáku. Tu a tam zavane parfém, který svojí noblesou působí jako sluneční paprsek, který probleskl na skládku.

Neprobrala ho ani ranní káva. Taková, že se do ní nemohla potopit ani kostka cukru. Jen nasávala tu hněd a na povrchu se rozpadala.

Z rádia zněla nějaká odrhovačka Kotvalda a Hložka, kde si rýmy doplňovali slovy bam, bam, ham, ham, ale osazenstvu to evidentně vyhovovalo.

Nemohl se soustředit na práci. Přemýšlel, jak sežene peníze na nejnnutnější stavební materiál.

Druhá káva stejného kalibru.

Začal se mírně potit a je předrážděný.

Vadí mu i hovor kolegů a laciné vtipy.

„Musíš v noci víc spát novomanželi,“ smějí se, jako by řekli něco neuvěřitelně vtipného s tím jinotajem erotiky.

Nějak na něj ten stres posledních dnů padl.

Zastavil se v jedné hospodě. Klasická „čtverka“, sedá si do rohu. Před ním přetéká nedopalky popelník a u vedlejšího stolu se dva chlapi, už notně pod parou, hádají o nějakém televizním seriálu. U dalšího se zas řeší, zda je zdravější cibule, nebo česnek...

Číšník vypadá jako sup. Vyhublý, umolousaný, s unavenými černými kruhy pod očima a neholenou tváří, mlčky před něj staví plný půllitr, z kterého pěna ještě pomalu přetéká na pobryndaný ubrus.

„Ještě velkýho fernetu,“ říká Jakub polohlasem.

Vrchní neodpoví a pomalu odchází s tácem jako diplomatkou v podpaždí. U výčepu oklepne z odložené cigarety dlouhý popel a lačně potáhne. Vdechne asi dva centimetry.

Z rozhlasu po drátě se zažloutlým potahem před reproduktorem začal přenos z nějakého sjezdu strany.

„Běž s tím, Karle, do prdele,“ křičí jeden host.

Číšník přístroj vypnul a dál se vznáší prostorem se svou hliníkovou diplomatkou.

Přišel k Jakobovi třikrát...

To snad stačí.

Rozhostilo se v něm to teplé ticho a tajuplná bytost, která ho bolela v zátylku, se začala usmívat. I když je mu příjemně, přinutí se k odchodu.

Alžběta je doma. Pobrukuje si a chystá nějaké vegetariánské jídlo. Jako by to dělala už odjakživa. Sluší jí to.

Jen večer zašeptá: „Kubi, z tebe to ale táhne.“

Není v tom výčitka.

Jakub v tom slyší slova: „Jsi chlapák.“

Je spokojený.

Vše zvládá...

6.

Včera ještě trošku plánovali, jak postupovat na rekonstrukci domku. Zdá se, že za dané finanční situace je to neřešitelné. Vlastně řešitelné, ale vše půjde strašně pomalu...

Alžběta má nadhled, který místy Jakobovi hraničí s flegmatismem, nebo snad se stoickým přijetím osudu.

V poslední době usíná stále hůře.

Všeho je víc a víc.

Ženil se poměrně pozdě a jaksi obtížně se zříká svého stylu. Najednou musí dělat to, čím u svých spolužáků opovrhoval. Věnovat se praktickým věcem.

Večer přepočítává cigarety, aby věděl, kolik může vykouřit...

Má pocit, že mu tento život láme křídla.

Už se nemůže vznášet v oblacích. V těch, kde dříve tak často čerpal energii, a i když má i nyní občas prostor, nemůže se vnitřně naladit.

Najednou si připadá jako kapka vody. Kapka kalné vody, která s ostatními vytváří líně tekoucí kalnou řeku, jež končí někde v nekonečnu...

A najednou!

Jakubovi se to stalo už několikrát v kostele.

Delší dobu tam nebyl a potom, když přišel, jako by kněz mluvil pro něj...

„Člověk musí zapřít sám sebe a nést svůj kříž.

Bez práce nejsou koláče.

V potu tváře chléb svůj vezdejší dobývati budeš.

Miluj bližního svého jako sebe samého.

Já jsem ten, který je, a ty jsi ten, který není.“

Kapka.

Společenství kapek.

Jeden se modlí za druhého, za sebe, všichni za jednoho...

Odchází s pocitem, že to není tak beznadějně. S upřímným nasazením a Boží pomocí to přece jít musí.

V noci se milují jak už dlouho ne. Jako by svítla oslnivá naděje a vlila jim sílu i do těch nejjemnějších kapilár.

Bavili se o básnících, o brutalitě Nietzscheho a o Tomáši Akvinském i šílenosti Vincenta van Gogha. O čistotě a nezkažené víře starých prostých lidí, kteří nevedou ty zatraceně intelektuální diskuse o nekonečnu, velkém třesku, Bohu jako energii a józe jako samospasitelné metodě.

Je věřící, nebo nevěřící.

Nejsou různé cesty.

Je buď Cesta, nebo Bloudění...

7.

Jaro už je ve vzduchu!

Ráno už voní.

Vzduch je svěžejší a měkčí.

Dny se znatelně prodlužují a všude se začíná zhmotňovat ten pocit nového zrození. Každým dnem, kdy v už hřejících paprscích slunce roztává sníh a odnáší s sebou nejen všechn ten prach i špínu zimy, ale i deprese kalných rán.

Barvy kolem jsou veselejší.

Na staré vrbě, kterou Jakub denně mívá při cestě do práce, dnes, sice ještě poněkud rozpačité, zpíval kos. Ale zpíval!

Pupeny stromů se nalévají a v keřích zlatého deště se rozhořívá žluť. Všude kolem se v prostoru zhmotňuje zatím nevyřčené...

Vyšel krátce na zahradu.

Jako dítě, ba i jinoch jaro přímo nesnášel.

Bláto a člověka jen bolela hlava, jak mhouřil oči před ostrým sluncem.

Také se začala pro něj nesmyslná a povinná práce na zahradě.

Dnes najednou poznal, co to vlastně je, když v člověku dojde k pomyslnému přelomu k druhému – k názoru, k věci, k ročnímu období. Ráno vstával za svítání a v tom ještě velmi hustém šeru uslyšel ze zahrady zpěv ptáků.

Člověk si ani neuvědomuje ta depresivně tichá zimní rána, kdy je mráz, rtuť teploměru pod nulou a načepýření ptáci ospale mlčí, bojujíc o holé přežití.

Zaposlouchal se do toho štěbetání a klokotání a jako by mu někdo nalil do žil novou sílu.

Tmavé šero z kuchyně přecházelo pomalu od kominické, přes kovovou šed' až do krásného rána, kdy mezi holými větvemi stromů probleskly první sluneční paprsky.

Neodolal, hodil na sebe „vaťák“ přes pyžamo a vyšel na zahradu. O nohy se mu hned začala třít jejich černá kočka Cína. Víkala ho do toho předjarního rána...

Čemeřice kvete, ale je zajímavé, že „poskočily“ i tmavozelené špičky ocúnů a mikroskopicky vystrkují lístky sněženky a bledule. I smrk a bonsaj, která v bezpečí přezimuje zakopána v zemi, mají na koncích větvíček jakýsi trošičku jiný odstín zelené. Zdá se, že k životu se začínají probouzet i tulipány, česnek

a i pupence ovocných stromů jsou asi větší. Voní mokrá hlína, tající sníh a možná že i ty pučící výhonky...

Síla, co mění zimu v jaro, jaro v léto, léto v podzim a ten zase v zimu, je úžasná! Jak je možné, že si toho dříve nevšiml?!

Cítí uvnitř najednou takovou radost a řád.

Je doma, toto je místo na této planetě, kam mezi všechny ty výše uvedené věci patří.

V trolejbusu však stále sedí zasmušilí „zimňáci“. Na podzim chodí při deseti stupních ve svetru a polobotkách a dnes, při stejné venkovní teplotě, mají zimníky, šály, čepice a ta svoje špinavá bagančata.

Nad ním stojí mladá dívka s dlouhými vlasy a teplo z ní přímo sálá. V džínách obtažený klín má přímo před obličejem a nedokáže myslet na nic jiného.

Na sex s ní.

Ví, že v jeho stavu je to nemorální, ale nemůže si pomoci. Fantazie pracuje naplno!

Jo jaro, to má podob...

V zaměstnání kreslí, zapojuje, práce mu jde od ruky a ten drobný ranní podnět probudil a uvedl do stavu pohotovosti celé tělo. Až se stydí, když mu podvědomí neustále opakuje: „Nejsi vědecký pracovník, nejsi kalná kapka v moři, nejsi zas až tak vážně manžel...”

Jsi především samec, tak se za to nestyď...”

Pod návaľem další a další práce však v podvědomí hlas slábnul.

Přišel unavený a nejraděj by se na chvíli natáhl.